

Riigi IT Keskuse tegevjuht

30.04.2025 nr 1-11/107

Lugupeetud Ergo Tars

Pöördun Teie poole seoses RIT-i poolt pakutava ATK 2.0 teenuse rakendamisega SA Eesti Kunstimuuseumis.

Alustuseks tahan kinnitada, et SA EKM saab aru ühisteenuselise vajadusest ja minu käesolev kiri pole suunatud selle tegevuse vastu, vaid kuna meie eesmärk on saada tulevikus teenust, mis vastab kogu professionaalses teadmises organisatsiooni vajadustele, soovin juhtida Teie tähelepanu asjaoludele, mis on meie senist koostööd probleemseks muutnud.

Kõik algab sellest, et praegune teenus on disainitud ja vastavalt sellele ühtlustatud ametkonna vajadustele vastavaks, jättes arvestamata kultuurivaldkonna asutuste tööprotsesse või nimetades neid erisusteks, mitte olulisteks faktoriteks muutuste disainimisel.

Teenuse ettevalmistamise käigus on tekkinud rida probleeme ja küsimusi, mille lahendamise tulemuslikkuses pole me selgusele jõudnud. Seda eeskätt kahel põhjusel: a) peaaegu olematu kommunikatsioon RIT-i poolt, b) SA EKM kui peaaegu olematu partner RIT-ile, keda pole huvitanud SA EKM-i tegutsemise eesmärgid, funktsionaalsus ja mehhanism, organisatsiooni ülesehituse loogika ega teenusega ühinemisel tekkida võivad riskid.

Seetõttu on tekkinud arusaamine, et praegu meile teadaoleva teenuse jäikus ja orienteeritus on suunatud mitte arvutikasutaja, vaid teenusepakkuja mugavusele, töökohtade ning kohtvõrgu haldamise lihtsusele.

Toon allpool välja mõned muuseumi tegutsemise jaoks olulised printsiibid, millega pakutava teenuse puhul pole ilmselgelt arvestatud:

- a) SA EKM on sihtasustus, mis tähendab, et oma tegevuses lähtume ärioloogikast. Meie kohustus on teenida omatulu, mis aastal 2024 lähenes 3 miljoni eurole, millega katame kogu oma sisutegevuse. EKM on sõltuv omatulu teenimise kohustusest, meie päevane käive on 15 000-20 000 euro vahel. Me ei saa endale lubada praegu veel mitte rahuldavalt töötavale teenusele üleminekut. EKM-i jaoks vajalike erisuste osas pole isegi veel analüüsi tehtud, rääkimata lahenduste kokkuleppimisest. EKM-i kassad ei tohi seisma jääda (kasutame Buumi platvormi). Ärikriitilisi süsteeme on teisigi, näiteks suured andmemahud meie failiserveris, millele head alternatiivi hetkel veel ei ole. Kui siiski midagi juhtub, siis kes vastutab, ka rahaliselt?
- b) EKM-i kui kultuuriasutuse olulised erinevused kantseleitöökavandatud süsteemist: sõna „erinevus“ on justkui negatiivne sõna kogu RIT-i hiidprojektis, aga juhin tähelepanu, et ministeeriumide töölaud ongi väga erinev kultuurivaldkonnas

väljakujunenud tööviisidest. See ei ole veider erinevus, vaid riigi kui terviku olemasoluks väljakujunenud süsteem, mille muutmine pole vist RIT-i missioon? Pigem ikka toetada.

Oluliseks erinevuseks meie töökorraldustes on see, et erinevalt ajapõhisest süsteemist (fikseeritud tööaeg ministeeriumides) on muuseumide ja ilmselt ka teiste kultuuriasutuste süsteem paindlik ja eesmärgipõhine. Kuna muuseumi ruumides toimuvad näitustele lisaks teiselaadsed üritused (etendused, kontserdid, vastuvõtud), võib tööpäev alata enne kella 8.00 ja lõppeda kell 24.00, mis on seotud nii tehnoloogiliste kui finantssüsteemide tööga.

ATK 2.0 teenuse kasutuselevõtuga rakendub suur hulk piiranguid, mis muudavad meile mõistlikuna näivat töökorraldust. Näited: enam ei saa tööalast emaili lugeda isiklikust telefonist (SA EKM-is on vaja välja vahetada 64 telefoni, mis ei vasta teenuse nõuetele), ei saa lugeda emaili isiklikust või ka mõne kolmanda isiku arvutist, kõik peavad kogu aeg kaasas kandma tööarvutit, kuigi emailid paiknevad tegelikult Microsofti pilves. Mistahes muuseumiprojekti raames on vaja suhelda lepinguliste töötajate, arenduspartnerite ja disaineritega, kellel pole EKM-i domeenis kontot, ja ei peagi seda olema. ATK teenuse raames ei saa hõlpsasti jagada partneritega kalendreid (sündmuste infot) ega postkaste, ei tohi kasutada info edastamiseks sanktsioneerimata väliseid mäluseadmeid jne jne. Jäigad piirangud viivad kiiresti alternatiivsete suhtluskanalite leidmiseni ja turvariskid kasvavad kordades.

Selline jäikus tekitab kindlasti probleeme töötajate rahuolus ja ka töömotivatsioonis. Teatavasti on töökorraldusega rahulolu tänapäeval elementaarne väärtus, millel organisatsiooni töökultuur põhineb ning seda ohustada tähendab probleeme kollektiivis, siseinfo kokkuvarisemine on aga hästitöötava kollektiivi lõpu algus.

Olen väga tänulik, kui leiame RIT-i näol partneri, kellega koos arutada tuleviku strateegiat. Ja soovin ka asendada sõna „erisused“ sõnaga „päriselu“. Sest näiteks meie jaoks on üsna veider erisus olla töölaua taga kella 8.30st kella 17.00ni. Aga mõlemat erisust on ju väga vaja.

2025. a lõpus ja 2026. a alguses toimuvad suure tõenäosusega Eesti Kunstmuuseumis olulised muutused organisatsioonis, rääkimata pingest teenida vajalik omatulu praeguses majandussituatsioonis. Ma ei näe mingit võimalust 2025. aasta lõpus üleminekuks ATK 2.0 teenusele. Hoolimata kõigest oleme valmis aruteludeks järgmiste sammude üle, eeldades, et muuseumi funktsioon ja jätkuv toimimine on partnerile oluline.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Sirje Helme
Juhatuse liige

kunstimuuseum.ekm.ee

SA Eesti Kunstimuuseum
Art Museum of Estonia Foundation
Registrikood 90013414
Weizenbergi 34 / Valge 1, 10127 Tallinn, Eesti
Tel: +372 602 6001, faks: +372 602 6002
muuseum@ekm.ee